

Ársaðalfundurinn hjá Føroya Handverkarafelag 2017

Á aðalfundinum hjá Føroya Handverkarafelag 1. apríl á Hotel Føroyum vóru umboð frá øllum limafeløgnum.

Limafeløgini eru Nes Sóknar Handverkarafelag, Fuglafjarðar Handverkarafelag, Vága Handverkarafelag, AWU (flogmeknikarar), Vestmanna Handverkarafelag, Norðstremoyar Handverkarafelag og Klaksvíkar Handverkarafelag.

Eitt sera virkið ár hjá felagnum

Óli Volles varð valdur at stýra fundinum. Formaðurin Suni Simonsen legði síðan fram frágreiðing um virksemd undanfarna árið. Hann greiddi frá, at 2016 hevur verið eitt sera virkið ár hjá felagnum við sáttmálasamráðingum og nógvum fundum.

Sáttmálasamráðingar millum FHF og FHMF vóru á heysti 2016. Ein samráðingarnevnd við umboðum frá FHF og Landsfelag Handverkaranna saman við Páll Nielsen, advokati, stóð fyri samráðingunum. Tað vóru 10 fundir, og longu frá fyrsta fundi var greitt, hvør karmurin var.

Partarnir skrivaðu undir tvey ára sáttmála 7. november 2016. Nakrar broytingar vórðu gjørdar í sáttmálanum viðvíkjandi gjaldi til handverkara, sum var óarbeiðsførur orsaka av arbeiðsskaða, um uppsagnartíð í mun til starvstíð og eisini varð avtalað, at amboðspeningur nú skuldi verða 1,5% eyka um tíman, um handverkarin heldur seg við øllum vanligum handamboðum, ið eru neyðug fyri fakið, og 0,5% eyka um tíman fyri skitið arbeiði.

Avtalað varð, at sveinalønin hækkaði 2,2% 1. oktober 2016 og 2,3% 1. oktober 2017.

Bruttolønin 1. oktober 2016 er kr. 137,40 + 12% í feriløn + 13% í pensjón, íalt kr. 171,75 um tíman.

Við 3 ára starvstíð verður bruttolønin kr. 139,60 + 12% í feriløn + 13% í pensjón, íalt kr. 174,50 um tíman.

Frá 1. mai 2017 er bruttolønin kr. 140,56 + 12% í feriløn + 13% í pensjón, íalt kr. 175,70 um tíman.

Við 3 ára starvstíð verður bruttolønin kr. 142,81 + 12% í feriløn + 13% í pensjón, íalt kr. 178,51 um tíman

Lærlingalønin hækkaði fyrsta árið úr 32% upp í 35% av sveinalønini.

Nýggjur sáttmáli varð eisini gjørdur vegna handverkarar í AWU (flogmeknikarar). Sáttmálarnir við fíggjarmálaráðið, kommunurnar og SEV ganga út 1. oktober í 2017.

Í apríl verður byrjað at arbeiða við at gera ein tímalønarsáttmála fyri teir, sum arbeiða hjá Landsverki.

FHF hevur eisini innkallað fólk, sum arbeiðir hjá SEV, og sum eru limir í einum av teimum lokalu feløgnum, at arbeiða við samsýning fyri ávísar uppgávur í sambandi við veitingartrygdina hjá SEV. Arbeiðsbólkurin skal gera eitt tilmæli um, hvussu ein arbeiðsskipan skal síggja út, tá ræður um veitingartrygdina hjá SEV.

Herundir hvussu ein kann fyrbyggja havari á el-skipanini og annað líknandi, sum kann viðføra skaða upp á el-skipanina og harvið møguliga eisini streymlit.

Tá ið arbeiðið verður liðugt, verður tað lagt fyri nevndina í FHF at taka støðu til saman við útvaldu umboðunum hjá okkum.

Í fjør heyst var Føroya Handverkarafelag bjóðað til 60 ára føðingardag hjá felagnum SIK í Grønlandi, og formaðurin Suni Simonsen var til føðingardagin. SIK er ein felagsskapur, har øll fakfeløgini í Grønlandi eru limir uttan skipara- og navigatørfelagið. Undir vitjanini í Grønlandi var tosað um, at vit í felag kundu samstarva betur, og soleiðis betur kunnu kunna feløgini í Íslandi og Føroyum um tað, sum gongur fyri seg.

3.-6. apríl fer øll nevndin í FHF á skeið umborð á Norrønu. Á hesum skeiðnum fyri fakfelagsumboð verður dentur lagdur á undirvísing í evnum, sum hava serligan týðning fyri nevndarlimir og starvsfólk hjá

fakfeløgum. Harumframt verður skipað fyri sosialari samveru og forvitnisligum túrum í Íslandi. Á skeiðnum hesaferð vóru Páll Nielsen og Hjarvild Feilberg Hansen skeiðsleiðarar.

Á skeiðnum komu vit inn á hesi viðurskipti:

- Val av nevndarlimum – aðalfundurinn velur
- Aðalfundur kann seta nevdina frá
- Skipan av nevdini - næstformaður og skrivari
- Starvsreglugerð fyri nevdina
- Nevndarfundir
- Nær er nevdin viðtøkufør
- Nevndarsamtyktir
- Tiltakslimir - kallast inn tá nevndarlimur fer frá ella ikki kann møta
- Um valdur formaður gerst óarbeiðsførur
- Hevur valdur formaður rætt til løn undir sjúku?
- Heimildarbýti millum aðalfund og nevd
- Uppgávan hjá formanninum
- Formaðurin og umsiting felagsins
- Viðgerð av persónsmálum
- Dagliga umsitingin
- Avmarkingar í heimildini hjá nevdini
- Peningaligar avgerðir
- Ikki peningaligar avgerðir
- Tagnarskylda
- Endurgjaldsábyrgd
- Revsiábyrgd

Tað hevur týðning at hava skeið sum hesi, og nevndarlimirnir hava nakað at bera aftur til lokalfeløgini.

Rafiðnaðarsamband Íslands, felag fyri elidnað, hevði ársfund í Føroyum september 2016, og felagið heitti í tí sambandi á FHF at skipa fyri onkrum tiltøkum. Talan var um 40 mans, sum komu higar.

Dagurin byrjaði við at formaðurin og Magnus á Stongunum møttu upp á flogvøllinum. Ávegis í bussinum til Havnar hevði formaðurin eina framløgu um bygnaðin í FHF, og hvussu vit samráðast um teir ymsu sáttmálarnar. Eisini var tosað um tann dagliga dagin hjá formanninum. Avtalað var við SEV at vísa okkum vindmylluparkina í Húsahaga. SEV og øll nevdin í FHF tók ímóti okkum, tá ið vit komu til Havnar, har vit fingtu nógv at vita um stýriskipanir o.a.

Um kvøldið var øll nevdin bjóðað oman á Barbaru at eta, har Rafiðnaðarsamband var vertur. Eftir at teir vóru komnir aftur til Íslands, takkaðu teir FHF fyri góða móttøku og eina vælskipaða framløgu bæði av FHF og SEV.

Skills Føroyar verður í viku 40 í 3 dagar á torginum í SMS. Tá verður kappast í trimum greinum, sum eru hárfriðkan, timbur og sanitet. Tiltakið verður skipað við fólki frá FHF, Landsfelag Handverkaranna, Meistarafelagnum, Mentamálaráðnum, Teknisku skúlnum og Fólkskúlanum. FHF stendur fyri sanitetuppgávanum saman við Teknisku skúlnum og hjálpir til á Hárfriðkanardeildini. Nevdin í FHF og onnur koma meir inn á banan, tá ið tað kemur til at hjálpa til.

FHF verður 60 ár í 2017, og nevdin hevur samtykt at heita á Erhard Jacobsen um at skriva søguna hjá felagnum hesi árin. Nevdin heitti á feløgini, at tey keyptu bókina til sínar limir. Erhard er komin væl áleiðis við bókini og eftir er at taka støðu til myndir, og hvat er til av myndum.

Formaðurin upplýsti at enda í frágreiðingini, at Beinta Olsen, sum hevur verið bókhaldarin hjá felagnum í umleið eini 10 ár, hevði sagt starvið frá sær. Hann takkaði henni fyri gott samstarv og handaði henni eina gávu. Nýtt fólk er sett fyri hana.

Fakfeløgini mugu standa saman ímóti karminum

Eitt mál á skránni var gjøgnumgongd av lønarsamráðingum og hvat krevst av feløgnum, um tey ætla at fara í verkfall. Páll Nielsen, advokatur, kunnaði um hetta. Hann nevndi m.a. at karmurin, sum ofta verður víst til undir samráðingum, er eingin lóg. Í veruleikanum er tað órímligt at leggja slíkar bindingar á, longu áðrenn samráðingarnar eru byrjaðar. Tá er í grundini einki at samráðast um. Páll Nielsen helt, at her ráddi um, at fleiri feløg samráddust saman fyri at standa ímóti trýstinum. Einasti mógulleikin er at fáa øll feløgini at taka undir við, at tey góðtaka ikki karmin. Men tá mugu tey eisini hava eina klokklára avtalu um, at tey øll standa saman. Tað eru feløgini, sum krevja lønarhækking, og arbeiðsgevarin eigur at fyrihalda seg til kravið. Semingsmaðurin er sjáldan besta loysnini, og fakfeløgini kunnu fáa minst líka góð úrslit sum semingsmaðurin. Eisini eiga vit at minnst til, at tað er so nógv annað enn lønir at samráðast um, og hetta ger semingsmaðurin sjáldan nakað við.

Páll Nielsen helt tað vera umráðandi, at feløgini tryggjaðu sær undirtøku frá limunum, áðrenn tey fara í verkfall. Limir eiga eisini at vita, at tað hevur fylgjur at bróta eitt verkfall.

Tryggingar og eftirløn

Á fundinum var Karin Dahl frá tryggingarfelagnum Trygd, og hon fekk høvi at greiða frá móguleikunum at tekna ymsar privatar tryggingar, sum aðrar tryggingar ikki dekkja. Tað verið seg vanlukkutryggingar, húsa-bil- og ferðatryggingar. FHF hevur arbeiðt eitt sindur eisini við hesum tryggingarspurninginum og móguleikanum at tekna slíkar tryggingar fyri allar limirnar.

Síðan var umrøða av samlags- og eftirlønartryggingunum, sum felagið hevur avtalur um við LÍV.

Á aðalfundinum nevndi formaðurin Suni Simonsen, at meginparturin av limunum í handverkalafeløgnum eru fevndir av hesum avtalum, men at nakrir limir eru í øðrum tryggingarfeløgum og fáa tí ikki gagn av avtalunum millum LÍV og Føroya Handverkarafelag. Fyrimunurin við fakfelagsavtalum er, at limirnir sleppa undan at leggja fram persónliga heilsuváttan. Formaðurin nevndi eisini, at avkastið hjá LÍV í 2015 var 2,2% og avkastið í 2016 4,5%, og hetta er gott í mun til bankarentuna.

Eftirlønargjaldið sambært sáttmálanum millum Føroya Handverkarafelag og Føroya Handverksmeistarafelag er 13% av avtalaðu lønini og hjá lærlingum 7,5%.

Samlagstryggingin hjá Føroya Handverkarafelag, sum fekk gildi 1. januar 2015, umfatar í dag:

- Lívstrygging kr. 500.000
 - Hjúnafelagsveiting kr. 250.000
 - Trygging við ávísar hættisligar sjúkur - limur kr. 100.000
 - Trygging við ávísar hættisligar sjúkur - børn undir 18 ár hjá limi kr. 100.000
 - Lokaupphædd kr. 100.000
 - Lívstrygging til børn undir 18 ár hjá tryggjaða kr. 20.000 hvørt barn
- Henda lívstryggingin virkar á tann hátt, at um limurin hjá Føroya Handverkarafelag doyr, áðrenn hann fyllir 67 ár, so fær hvørt barn, sum er undir 18 ár, kr. 20.000 skattafrítt.

Prísurin er kr. 320,00 fyri samlagstryggingina, og hetta verður tikið av eftirlønarinngjaldinum.

Avtalan fevnir eisini um gjaldsundantøku tá ið arbeiðsorkan hjá limi er skerd 2/3. Við gjaldsundantøku rindar LÍV tryggingargjaldið, og tryggingin er tá henda: eftirlønargjald til limur er 67 ár og trygging við deyða

og ávísuð hættisligu sjúku 3 ár fram.

Formaðurinn nefndi, að hjúnalagsveitingin eisini er galdandi fyrir sambúguva.

Lærlingur eisini samlagstrygging

Samlagstryggingin hefur bert umfatað sveinar orsakað av, að eftirlønarinngjaldið hjá lærlingum er so lágt.

Lærlingar hava eisini eina samlagstrygging. Gjaldið er kr. 100,00, sum verður tikið av eftirlønarinngjaldinum.

Í hesi avtaluni, sum kom í gildi 1. januar 2016, er hjúnafelagi/sambúguvi ikki við, og lokaupphædd og lívstrygging til børn eru heldur ikki við.

Henda avtalan umfatar:

- Lívstrygging kr. 500.000
- Trygging við ávísar hættisligar sjúkur - limur kr. 100.000
- Trygging við ávísar hættisligar sjúkur - børn undir 18 ár hjá limi kr. 100.000

Eftirlønartryggingin

Á aðalfundinum var Jan Jakobsen, stjóri í LÍV, komin at greiða frá um ymsu tryggingarnar. Tryggingin er sum er skipað í tvey feløg, eitt fyri vanligar tryggingar og eitt fyri tær tryggingarnar, sum áðrenn 2000 vórðu teknaðar við landskassaveðhaldi. Verður ein trygging eftir seinnu skipani flutt í aðra skipan, fellur landskassaveðhaldið burtur.

Sum er eru fleiri tryggingar galdandi.

- a) Inngjöld fram til og við 31. desember 2011 (óskattað)
Hægst loyvda inngjald til kapitaleftirløn árliga kr. 50.000. Inngjöld omanfyri nevndu upphædd fara inn á eina lutatrygging. Kapitaleftirlønin verður við eftirlønarløndur útgoldin við 35% í avgjaldi. Lutatryggingin verður útgoldin í 10 ár og er skattskyldug A-inntøka.
- b) Inngjöld frá 1. januar 2012 til og við 31. desember 2013 (forskattað)
Hægst loyvda inngjald til kapitaleftirløn árliga kr. 25.000. Inngjöld omanfyri nevndu upphædd fara inn á eina lutatrygging. Bæði kapitaleftirlønin og lutatryggingin, sum verður útgoldin í 10 ár, verða útgoldnar skattafrítt.
- c) Inngjöld frá 01.01.2014 og frameftir (forskattað)
Spart verður upp á kapitalgrundarlagi í inngjaldingartíðini, t.v.s. á einari kontu fram til eftirlønarløndur (67 ár).
Síðani verður útgoldið eftir hesum ásetingum í § 9, stk. 2 í *Eftirlønarlógini*:
 1. í minsta lagi 45% skal verða útgoldið sum lívslong veiting, lívrenta, ið sbrt. hesari løgtingslóg er ein eftirlønarskipan, sum verður útgoldin leypandi, so leingi tann, sum eigur og hefur stovnað tryggingina, er á lívi, men sum fellur burtur, tá ið viðkomandi doyir.
 2. í mesta lagi 55% kann verða útgoldið sum lutaftirløn, ið sbrt. hesari løgtingslóg er ein eftirlønarskipan, ið verður útgoldin í eins stórum lutum yvir eitt avtalað tíðarskeið, tó í minsta lagi 10 ár.
 3. í mesta lagi 15% kann útgjaldast sum kapitalútgjald, ið sbrt. hesari løgtingslóg er ein upphædd, sum verður útgoldin í einum.

Í serligum førum, um eftirlønarsamansparingin er minni enn kr. 400.000 við eftirlønarløndur, kunnu ístaðin upp til kr. 60.000 rindast út sum kapitalútgjald, og restin verður útgoldið skattafrítt við upp til kr. 2.500 um mánaðin.

So rætt er, at nakað av eftirlønini ella tey 45%, sum verða útgoldin sum lívslong veiting, lívrenta, fara í stórapott, tá tryggingartakari doyr.

Á fundinum varð eisini spurt, hvat hendir við eftirlønini, um eftirlønardurin hækkar til 68 ár. Jan Jakobsen svaraði, at so flytur alt seg við einum árið.

Fakfeløg keypa helvtina av LÍV

1.september 2016 keytu 17 fakfeløg trygginarfelagið LÍV. Síðan eru trý fakfeløg komin aftrat í eigaraskaran. Tryggingartakararnir í Ognarfelagnum LÍV og 20 fakfeløg í P/f Fakfelag eiga nú LÍV. Tey 20 fakfeløgin eru Arkitektafelag Føroya, Bioanalytikarafelagið, Ergoterapeutfelagið, Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Felagið Radiografar í Føroyum, Føroya Handverkarafelag, Føroya Pedagogfelag, Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Fysioterapeutfelag Føroya, Havnar Arbeiðskvinnufelag, Heilsuhjálparafelag Føroya, Heilsurøktarafelagið, Kost- og Føðslufelag Føroya, Ljósmeðrafelag Føroya, Maskinmeistarafelag Føroya, Musikklerarafelag Føroya, S & K Felagið, Starvsmannafelagið, Verkfrøðingafelagið og Yrkisfelagið Miðnám.

Á stjórnarfundi 1. desember 2016 varð avgjørt at stilla formannin í Føroya Handverkarafelag upp til valið til umboðsráðið 2017 hjá LÍV. Heitt var á lokalfeløgini at kunna sínar limir fyri at fáa formannin valdan, tí felagið hevur sett kr. 3 mio. í LÍV. Úrslitið av valinum var at formaðurin fekk 147 atkvøður, og var sostatt 28 atkvøður ov stuttur til at verða valdur. Nógv bendir á, at lokalfeløgini hava ikki verið nóg dugnalig at kunna sínar limir og fáa teir at velja formannin.

Nýggj felagslóg samtykt

Nýggj lóg fyri FHF varð samtykt á aðalfundinum í 2016. Lógin varð lögð fyri aðalfundin aftur í 2017 og var tá endaliga samtykt.

Formaðurin afturvaldur

Eingin stillaði upp ímóti verandi formanni Suna Simonsen til formansvalið. Hann er tí afturvaldur til formann tey komandi fýra árin.

Starvsnevndin er óbroytt og er mannað við Suna Simonsen, Vestmanna, sum formanni, Heina Heinesen, Klaksvík, sum næstformanni, og Pól Jóhannus Svabo, Miðvági, sum nevndarlimi.

Suni Simonsen greiddi frá, at stjórnarumboðini hjá Nes Sóknar Handverkarafelag, Norðstreymoyar Handverkarafelag, Fuglafjarðar Handverkarafelag og Klaksvíkar Handverkarafelag standa fyri vali í ár

Hesi umboðini eru vald:

Norðstreymoyar handverkarafelag: Poul Øregaard og Eybjørn Johansen

Nes sóknar Handverkarafelag: Tummas F. Johannesen og Karl Magni Hammer

Klaksvíkar Handverkarafelag: Heini Heinesen og Birgir Joensen

Fuglafjarðar Handverkarafelag: Johan Hansen og Jann F. Hansen

Limagjaldið hjá limafeløgunum er óbroytt 0,5% av lønini. Januar varð afturvalt til grannskoðara.

Aðalfundurin gjørdi eisini broytingar í reglunum um Útbúgvingargrunnin, so hann framhaldandi kann gjalda út, hóast rentuinntøkurnar eru nærur ongar.

Undir ymiskum varð avgjørt, at Føroya Handverkarafelag skal gera vart við sína meining og mótmæla fiskivinnuuppskotinum, sum tað sær út í løtuni. Eisini var semja um, at felagið skuldi lýsa sín stuðul, nú Heilsuhjálparafelagið hevur gjørt vart við, at teirra løn er ov vánalig og virðingin fyri fakinum ov lítil.

Orðstýrarin Óli Volles og formaðurin Suni Simonsen takkaðu fyri ein sera góðan fund, og formaðurin bjóðaði øllum saman við makum til døgurða á hotellinum kl. 17.00

Tað verður Klaksvíkar Handverkaraelag, sum fyriskipar aðalfundin komandi ár.